

Kjemikaliehåndtering i bilbransjen- bruk av stoffkartotek i bilverksteder.

**Avsluttende oppgave i HMS Verneingeniørskolen, modul V200
Høgskolen i Stord/Haugesund og Teknologisk Institutt**

Student:
Ingrid Engesæt

Faglig veileder:
Vemund Digernes, Arbeidsmedisiner, Norsk Industri
Prosjektveileder:
Lisbeth Aamodt, Teknologisk Institutt

Oslo, desember 2011

Sammendrag

Problemstilling:

Bidrar bruk av elektroniske stoffkartotek til bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen eller er det andre faktorer som har større betydning?

Problemstillingen er belyst ved hjelp av spørreundersøkelse rettet mot Norges Bilbransjeforbunds medlemmer. Undersøkelsen ser på sammenheng mellom kjemikaliehåndtering og bruk av elektroniske stoffkartoteksystemer, samt betydningen av faktorer som bistand fra Bedriftshelsetjeneste, størrelse på bedriften, antall kjemikalieleverandører og betydningen av tilsynsbesøk fra Arbeidstilsynet.

Resultatene kan oppsummeres i 5 punkter:

- Bruk av elektronisk stoffkartotek bidrar til bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen.
- Størrelse på bedriften har betydning for bedre kjemikaliehåndtering
- Bidrag fra BHT har vesentlig betydning for bedre kjemikaliehåndtering
- Det er usikkert om antall kjemikalieleverandører har betydning for kvalitet på kjemikaliehåndteringen
- Tilsyn på kjemikalieområdet har betydning for bedre kjemikaliehåndtering, men ikke for dokumentasjon av risikovurdering.

Norges Bilbransjeforbund vil bruke resultatene til å øke fokus på bruk av BHT, elektroniske stoffkartotek og tilby kurs om temaet.

1. INNLEDNING	2
1.1 Bakgrunn.....	2
1.2 Tema	3
1.3 Problemstilling.....	3
1.4 Mål.....	4
1.5 Avgrensinger.....	4
1.5.1. Når man først spør.....	4
1.5.2. Respondenter/ utvalg:.....	4
1.5.3. God kjemikaliehåndtering	4
1.5.3 Mulige faktorer og tilleggsopplysninger	6
1.6 Teoretisk grunnlag for tema og problemstilling.....	7
1.6.1 Arbeidsmiljøloven.....	7
1.6.2 Forskrifter til Arbeidsmiljøloven	7
1.6.3. Bedriftshelsetjenestens rolle.....	8
2. METODE:	8
2.1 Metodevalg.....	8
2.2 Utarbeidelse av spørreskjema	9
2.2.1 Hva er ”God kjemikaliehåndtering”?.....	9
2.2.2 Systemer for stoffkartotek.....	10
2.2.3 Faktorer som påvirker kjemikaliehåndteringen:.....	10
2.2.4 Tilleggsopplysninger	10
2.2.5. Videre arbeid	11
2.3 Utvalg.....	11
2.4 Metodekritikk	12
3. RESULTATER	13
3.1 God kjemikaliehåndtering og system for stoffkartotek.....	13
3.2 Andre faktorerers betydning	15
3.2.1 Størrelse på bedriften.....	15
3.2.2. Bistand fra Bedriftshelsetjenesten	16
3.2.3. Antall kjemikalieleverandører:.....	17
3.2.4. Tilsyn som motivasjon?	19
3.3 Videre arbeid	20
4. KONKLUSJON	21
4.1. Bruk av elektroniske systemer	21
4.2. Har andre faktorer større betydning?	21
4.2.1 Bedriftens størrelse.....	21

4.2.2	Bruk av bedriftshelsetjeneste	21
4.2.3	Antall leverandører.....	22
4.2.4	Tilsyn.....	22
4.3	Oppsummering.....	22
4.4	Videre arbeid	23
5.	LITTERATURLISTE.....	23
6.	VEDLEGG	25
	Vedlegg 1: Spørreskjema	25
	Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med aktuelle faktorer. 25	
	Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med bruk av elektronisk stoffkartotek	25
	Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek.....	25
	Vedlegg 5: Åpne svar fra spørsmål med svarkategori ”Annet.”	25

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Jeg arbeider som fagsjef HMS i Norges Bilbransjeforbund, en stilling jeg har hatt i 4 år. Norges Bilbransjeforbund, heretter omtalt som NBF, er en arbeidsgiver- og næringsorganisasjon som organiserer ca 1100 bilverksteder og nybilforhandlere.

Det benyttes en rekke kjemikalier i bilbransjen. NBF har i en årrekke arbeidet systematisk for å øke bransjens kompetanse på dette området, et oppdrag som i hovedsak tilfaller min stilling. Mange opplever etablering og bruk av et stoffkartotek som vanskelig. Det vil derfor være nyttig for NBFs videre arbeid å se nærmere på hvordan medlemmene bruker sitt stoffkartotek og hvilke faktorer som kan ha betydning for en god kjemikaliehåndtering. Mer kunnskap om dette temaet vil gi en viktig indikasjon på hvordan NBF kan arbeide videre for å hjelpe medlemmene til en bedre kjemikaliehåndtering.

NBF er en del av Næringslivets Hovedorganisasjon, heretter omtalt som NHO. Også i NHO er forebyggende HMS-arbeid og arbeid for en god kjemikaliehåndtering en høyt prioritert oppgave. Min faglige veileder i dette prosjektet er arbeidsmedisiner i Norsk Industri, og har også nært kjennskap til de utfordringer knyttet til kjemikaliehåndtering arbeidsgivere møter i hverdagen.

Jeg har valgt å se nærmere på bilverksteders bruk av stoffkartotek. Et stoffkartotek er en samling av sikkerhetsdatablader for farlige kjemikalier som brukes i virksomheten. Et sikkerhetsdatablad er et følgeskriv som skal inneholde informasjon om farlige egenskaper og anbefalte vernetiltak ved bruk av farlige kjemikalier.

Det finnes flere systemer for stoffkartotek i markedet. I bilbransjen er det særlig to systemer som benyttes til elektroniske stoffkartotek, selv om disse ikke er så utbredt. (Anslagsvis 1/3 av bilverksteder som har slike systemer). Hensikten med disse systemene er å hjelpe bedrifter til å oppfylle myndighetskrav tilknyttet kjemikaliehåndtering (*coBuilder*). Det var derfor interessant å se på om de som benytter slike systemer faktisk hadde en bedre håndtering enn de som ikke har slike systemer.

Mai 2010 gjennomførte Arbeidstilsynet en tilsynskampanje hvor de besøkte 352 bilbransjebedrifter fordelt på bilpleie, skadeverksteder og mekaniske verksteder. Tilsynspunktene var om bedriften hadde stoffkartotek, om dette var oppdatert og om bedriften hadde avtale med en godkjent BHT. Kampanjen viste at 82 % av virksomhetene hadde stoffkartotek med sikkerhetsdatablader, 63 % av virksomhetene hadde ufullstendig/ikke oppdatert stoffkartotek (tallet inkluderer også de som manglet stoffkartotek). (*Arbeidstilsynet*)

I en kommentar til resultatene fra tilsynsaksjonen oppga ansvarlig inspektør i Arbeidstilsynet at deres inntrykk er at de større verkstedene/virksomhetene generelt er noe bedre til å holde orden på kjemikalier enn de små. Felles for mange av virksomhetene som hadde god kontroll, er at der er leder/verneombud med genuin interesse for HMS-arbeid som en viktig del av den daglige driften. *Dette har jeg fått opplyst i en e-post fra tilsynsleder Ståle Kirkvoll i Arbeidstilsynet.*¹ Denne kommentaren bidro til at jeg også ønsket å undersøke om faktorer som bedriftens størrelse faktisk har betydning for kjemikaliehåndteringen.

I henhold til Forskrift om at virksomheter innen visse bransjer skal ha godkjent bedriftshelsetjeneste, Bransjeforskriften, er bilverksteder omfattet av plikt til å knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste (heretter omtalt som BHT). Forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av Bedriftshelsetjeneste omhandler arbeidsgivers bruk av BHT. En god BHT skal kunne bistå arbeidsgiver i det forebyggende HMS-arbeidet og bidra med fagkompetanse innen de områder bedriften har behov for, for eksempel kjemisk helsefare. (*Arbeidstilsynet 2010*)

NBF og NHO arbeider aktivt for at medlemmene skal bruke denne tjenesten på en mest mulig riktig og hensiktsmessig måte. Med det menes at man skal benytte BHT til den del av HMS-arbeidet hvor man har liten kompetanse selv. Det er rimelig å anta at ikke alle bilverksteder innehar omfattende kunnskap om stoffkartotek og kjemikaliehåndtering, og jeg mener derfor at innhenting av slik kompetanse hos BHT er en riktig bruk av denne lovpålagte tjenesten for bilverksteder. En av de tingene jeg ønsket å undersøke var derfor om bedriftene benytter sin BHT i dette arbeidet.

1.2 Tema

Hvordan bruker aktører i bilbransjen sitt stoffkartotek? Bidrar et elektronisk system til at bedriftene bruker stoffkartoteket mer aktivt til hensiktsmessige aktiviteter eller er gjør den tradisjonelle papirpermen samme nytte? Er det andre faktorer som kan bidra til at kjemikaliehåndteringen er bedre, for eksempel bruk av BHT?

1.3 Problemstilling

Bidrar bruk av elektroniske stoffkartotek til bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen eller er det andre faktorer som har større betydning?

¹ Ståle Kirkvoll, Seniorinspektør Arbeidstilsynet, E-post 18.06.2010

1.4 Mål

Få kunnskap om hvordan NBFs medlemmer arbeider med kjemikaliehåndtering og hvordan NBF bedre kan bistå medlemsbedriftene på dette området i fremtiden.

1.5 Avgrensinger

Det finnes en rekke systemer for stoffkartotek. For å besvare problemstillingen i denne oppgaven har jeg kun skilt mellom de virksomheter som bruker ferdige, elektroniske systemer og de som ikke bruker slike systemer. Videre har jeg foretatt en rekke avgrensinger som blir presentert under.

1.5.1. Når man først spør...

I arbeidet med prosjektet har jeg hatt en bevissthet på hvilke data som er nødvendig å innhente for å svare på problemstillingen. Med bakgrunn i min stilling som fagsjef for HMS i NBF var det likevel naturlig å benytte anledningen til å be om flere opplysninger fra våre medlemmer.

Spørreundersøkelsen omfatter derfor en del elementer som ikke er behandlet i denne oppgaven. I prosjektrapporten presenterer jeg bare de elementene jeg mener er hensiktsmessige for å besvare problemstillingen. Det kan derfor finnes data i vedleggene som ikke er behandlet her.

1.5.2. Respondenter/ utvalg:

Problemstillingen omtaler begrepet "Bilbransjen". Med det mener jeg i denne sammenheng bilverksteder som er medlemmer i Norges Bilbransjeforbund, NBF. Jeg har kun innhentet data fra NBFs medlemsbedrifter. Resultatene sier derfor ikke noe om bransjen som helhet, men det er rimelig å anta at medlemsmassen gjenspeiler bransjen. På den annen side utgjør medlemskapet i seg selv en økt forventning om at virksomheten har en noe høyere kvalitet, også innen HMS-området. Dette fordi de har forpliktet seg til dette gjennom sitt medlemskap, samt at disse verkstedene har tilgang på mer materiell og rådgivning innen området enn bransjen for øvrig.

I prosjektet "HMS status i billakkerings" slås det fast at HMS-standarden er gjennomgående bedre hos NBF-medlemmer. (*Norges Bilbransjeforbund, 2009*) Dette studiet omfatter kun billakkeringsverksteder, men viser en så klar tendens at det er rimelig å anta at dette bør kunne overføres også til andre typer bilverksteder.

1.5.3. God kjemikaliehåndtering

Krav til oppbygging og bruk av stoffkartotek er beskrevet i Stoffkartotekforskriften. Denne forskriften er forankret i flere lover, blant annet Arbeidsmiljøloven. For å begrense oppgaven vil jeg kun se på faktorer knyttet til arbeidsmiljø. Med det mener jeg at jeg bare ser på arbeidsgivers bruk av

stoffkartoteket i forhold til forebyggende arbeidsmiljøarbeidet som forankret i Arbeidsmiljøloven.

For å belyse problemstillingen var det nødvendig å definere hva jeg mener med god kjemikaliehåndtering i dette prosjektet. Med bakgrunn i avgrensing knyttet til arbeidsmiljø har jeg derfor valgt ut 4 vesentlige bruksområder for stoffkartotek. Disse er:

- Risikovurdering,
- Substitusjon/ Erstatning (Bytte av helseskadelige kjemikalier til mindre helseskadelige kjemikalier).
- Opplæring av ansatte
- Valg av riktig verneutstyr

Dette er de faktorer som hyppig omtales i lover, forskrifter og veiledninger tilknyttet temaet. Arbeidstilsynets nasjonale prosjekt ”Bedre kjemi” oppgir også følgende mål for satsingen:

Målet er at etter Arbeidstilsynets besøk, skal virksomhetene ha:

- *en risikovurdering for kjemisk helsefare*
- *en tidfestet handlingsplan for kjemisk helsefare basert på en risikovurdering*
- *gjennomført opplæring av de ansatte i kjemisk helserisiko*
- *knyttet seg til godkjent bedriftshelsetjeneste*
- *vurdert muligheten for å erstatte helsefarlige kjemikalier med kjemikalier som er mindre helsefarlige*
- *utført målinger av luftforurensing*
(Arbeidstilsynet, Bedre kjemi)

Siden jeg har avgrenset oppgaven til å se på bruk av stoffkartotek, har jeg ikke tatt med faktorene handlingsplan og målinger i mitt prosjekt. De momenter som da gjenstår er i overensstemmelse med de momenter jeg har valgt ut til å definere god kjemikaliehåndtering i min undersøkelse av problemstillingen.

Også Moen, B.E. et al (2003) oppgir risikovurdering som den grunnleggende metode i det forebyggende HMS-arbeidet. Moen nevner blant annet følgende bruksområder for resultatene av risikovurderingen:

- produktvalginformasjon og opplæring av ansatte
- valg av verneutstyr

(Moen, B.E. et al, 2003)

I tillegg har jeg valgt å la dokumentasjon av risikovurderinger være en indikator for god kjemikaliehåndtering. Dette fordi dokumentasjon av risikovurdering er et krav i HMS-forskriftens § 5, og noe Arbeidstilsynet etterspør på sine tilsyn.

1.5.3 Mulige faktorer og tilleggsopplysninger

I min arbeid er jeg i kontakt med mange forskjellige bilverksteder, og opplever stor variasjon i kunnskap, holdning og interesse for kjemikaliehåndtering. Denne erfaringen har gitt meg en del tanker om hva som kan ha betydning for kvaliteten på kjemikaliehåndteringen i de forskjellige bedriftene. For å avgrense oppgaven har jeg plukket ut de faktorene jeg mener er mest hensiktsmessig å se nærmere på for å besvare problemstillingen. Jeg vil her gi en begrunnelse for valg av disse faktorene:

Bruk av BHT:

NBF og NHO er opptatt av at bedrifter bruker sin BHT riktig. I tillegg etterspør Arbeidstilsynet om bedrifter har avtale med BHT. Undersøkelsen "HMS-status i billakkerer" slår også fast at mange bedrifter med BHT hadde til dels alvorlige mangler tilknyttet risikoforhold. Dette var forhold som BHT burde gjort arbeidsgiver oppmerksom på. Dette tyder på at arbeidsgiver ikke alltid er tilstrekkelig rådgitt selv om man har en BHT tilknyttet. (*Norges Bilbransjeforbund, 2009*). Det er derfor naturlig å vurdere bruk av BHT som en faktor med mulig betydning.

Størrelse på bedriften:

Etter tilsynsaksjonen i 2010 antydet Arbeidstilsynet i en e-post at større bedrifter hadde bedre kontroll på kjemikaliehåndteringen. Jeg ønsket derfor også å undersøke om dette stemte.

Antall kjemikalieleverandører:

Færre kjemikalieleverandører innebærer som regel et lavere antall produkter (og et mindre stoffkartotek). Jeg hadde derfor en forventning om at antall kjemikalieleverandører kunne ha betydning for god kjemikaliehåndtering. Dette var derfor en faktor jeg gjerne ville undersøke nærmere.

Motivasjon:

Det kan være mange grunner til at man arbeider aktivt med kjemikaliehåndteringen i bedriften. (eller lar det være). For mange vil det faktisk at dette er lovpålagt ha stor betydning. Motivasjon er en faktor som kan være vanskelig å måle ved bruk av spørreskjema, ofte vet ikke respondenten selv helt hva som har størst påvirkning. For å begrense oppgaven har jeg valgt å kun se på faktoren å unngå pålegg fra Arbeidstilsynet som en mulig motivasjonsfaktor. Jeg har valgt å undersøke dette ved at jeg har sett på hvilke virksomheter som har hatt tilsyn siste 3 år og hvilken innvirkning dette har hatt på deres kjemikaliehåndtering. Dette fordi jeg har erfart at mange virksomheter får en forbedring etter at de har hatt tilsyn, og særlig ved pålegg om utbedring. Arbeidstilsynet oppgir også at målene med tilsynsaksjoner er forbedring etter tilsynet. (*Arbeidstilsynet, Bedre kjemi*).

1.6 Teoretisk grunnlag for tema og problemstilling

Kjemikaliehåndtering er omtalt i en rekke lover og forskrifter. I denne oppgaven har jeg valgt å forholde meg til den del av kjemikaliehåndtering som er forankret i Arbeidsmiljøloven og dens forskrifter. Her vil jeg beskrive hvilken litteratur jeg har støttet meg på i arbeidet med oppgaven.

1.6.1 Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven har en egen § knyttet til kjemisk helsefare: Arbeidsmiljølovens § 4.5. Særlig om kjemisk og biologisk helsefare. I § 4-5. (1) sier at arbeidsmiljø skal være tilrettelagt slik at arbeidstakere er sikret mot ulykker, helseskader og særlig ubehag. §4-5. (2) omhandler substansplikten og sier at helsefarlige kjemikalier ikke skal brukes dersom de kan erstattes med andre kjemikalier som er mindre farlige for arbeidstaker.

Krav om at virksomheter som bruker kjemikalier skal ha stoffkartotek, er forankret i § 4-5.(4):

” Virksomheten skal føre kartotek over farlige kjemikalier og biologisk materiale. Kartoteket skal blant annet opplyse om fysiske, kjemiske og helseskadelige egenskaper, forebyggende vernetiltak og førstehjelpsbehandling...”
(Arbeidsmiljøloven)

1.6.2 Forskrifter til Arbeidsmiljøloven

Kjemikalieforskriften har som formål å sikre at arbeidstakernes sikkerhet og helse beskyttes mot fare som oppstår eller kan oppstå på grunn av kjemikalier i virksomheten. Forskriftens Kapittel 2 omtaler arbeidsgivers plikt til å gjennomføre risikovurdering og tiltak, og sier blant annet at: ”

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

a) kjemikalienes farlige egenskaper

b) leverandørens informasjon om risiko for helse, miljø og sikkerhet”.

(Kjemikalieforskriften) Dette innebærer at arbeidsgiver skal benytte opplysningene i stoffkartoteket for å gjennomføre risikovurderinger.

Stoffkartotekforskriften beskriver også arbeidsgivers plikt til å gjennomføre risikovurdering og å etablere et stoffkartotek for helsefarlige stoffer. Her slås det fast at EDB-baserte stoffkartotek også skal foreligge i papirutgave. I tillegg gir forskriften mer detaljerte krav om hvordan stoffkartoteket skal brukes. Denne forskriften sier blant annet at stoffkartoteket skal brukes til å kartlegge risiko og sette i verk vernetiltak. Videre skal arbeidstakere få nødvendig opplæring om bruk av stoffkartoteket. *(Stoffkartotekforskriften § 8)*

HMS-forskriften beskriver krav til innhold og dokumentasjon i bedriftens HMS-system. § 5, punkt 6, slår fast at risikovurderinger skal være skriftlig dokumentert. *(HMS-forskriften, § 5)*

1.6.3. Bedriftshelsetjenestens rolle

Arbeidsmiljøloven og dens forskrifter slår fast at det er arbeidsgiver som har ansvaret for å etterleve lovkravene. Men arbeidsgiver har også plikt til å søke nødvendig bistand i det forebyggende HMS-arbeidet. (*Arbeidsmiljøloven § 3-3. (1).*)

I henhold til Bransjeforskriften skal bilverksteder knytte til seg en godkjent BHT. (*Bransjeforskriften §1*). Begrunnelsen for denne plikten fremkommer blant annet i departementets høringsnotat, "*Høring-Forslag om utvidelse/endring av bedriftshelsetjenesten, 2008*". Her slås det fast at Bransjeforskriften representerer risikovurderinger som allerede er foretatt. Med andre ord mener man at bilverksteder har en risiko som tilsier behov for faglig bistand i det forebyggende HMS-arbeidet. Som bakgrunn for valg av pliktbransjer, nevner høringen også at "*..arbeidsgiver vil ha problemer med å vurdere risiko der det er kjemisk helsefare., hvis han eller hun ikke kan få bistand fra helsefaglig personell*" (*Høringsnotat AID 2008, s 7*). Det er med andre ord en forventning om at risikovurdering av kjemisk helsefare best kan ivaretaes gjennom faglig bistand fra BHT.

Moen, B.E. et al (2003) nevner at Arbeidsmiljølovens krav om risikovurdering er spesifikt beskrevet i mange forskrifter, og legger grunnlaget for det forebyggende HMS-arbeidet. Risikovurdering som grunnleggende metode i det forebyggende HMS-arbeidet medfører at arbeidsgiver får ansvaret for nødvendig kunnskap om kjemikalier. I følge Moen stiller dette økte krav til arbeidsgivers faglige rådgivere, herunder BHT. (*Moen, B.E. et al 2003*).

2. Metode:

Det rent datatekniske knyttet til å benytte elektroniske spørreskjemaer og sortere svarene har gitt noen utfordringer, som jeg har lært mye av. Utforming av systemet Analyzer, som jeg har brukt, har også påvirket noen av valgene underveis. Blant annet ble det valgt å kjøre undersøkelsen 100 % anonymt, et valg som innebar at jeg ikke hadde mulighet til å purre kun de som ikke hadde svart, og heller ikke hadde mulighet for å sammenligne resultatene med resultater fra Arbeidstilsynets tilsynskampanje i mai 2010.

2.1 Metodevalg

Det finnes i hovedsak to typer av metoder, nemlig kvalitative og kvantitative metoder (*Dalland, 2007*). Jeg har valgt en problemstilling som skal se på kvaliteten av kjemikaliehåndteringen, beskrevet som god kjemikaliehåndtering. Da jeg skulle velge metode vurderte jeg det slik at den beste måten å vurdere om en bedrift har en god kjemikaliehåndtering sannsynligvis ville være gjennom

observasjon og intervju. Men ettersom jeg ønsker å belyse kjemikaliehåndteringen på et bransjenivå og ikke hos enkeltstående bedrifter var det et ønske å ha data fra flest mulig bedrifter. Jeg har derfor vurdert det som mest hensiktsmessig å velge en kvantitativ metode som bedre gir mulighet for å håndtere større mengder informasjon ved at data kan omformes til målbare enheter og gir mulighet for å for eksempel beregne gjennomsnitt (*Dalland, 2007*). Jeg valgte derfor å benytte et strukturert spørreskjema for å belyse min problemstilling. (Vedlegg nr1.)

2.2 Utarbeidelse av spørreskjema

For å belyse min problemstilling var jeg avhengig av å utforme spørsmål som både definerte god kjemikaliehåndtering hos respondenten, og som definerte andre faktorer jeg ønsket å se på. Jeg valgte derfor å dele spørsmålene inn i 5 hovedkategorier. Disse kategoriene er:

1. Definere god/ mindre god kjemikaliehåndtering.
2. Benytter bedriften elektroniske systemer eller andre metoder for stoffkartotek?
3. Andre faktorer. Her har jeg spurt om andre faktorer jeg tror kan ha betydning.
4. Tilleggsopplysninger
5. Videre arbeid

Jeg har valgt å bruke lukkede spørsmål, det vil si at den som svarer må krysse av på forhåndsdefinerte svaralternativer. Ettersom det i noen spørsmål kan være vanskelig å lage helt uttømmende svaralternativer, har jeg i noen tilfeller valgt å ha med kategorien "annet" med tekstfelt hvor respondenten selv kan beskrive. Jeg har forsøkt å begrense bruk av åpne svar da dette vanskeliggjør en standardisert behandling av svarene.

2.2.1 Hva er "God kjemikaliehåndtering"?

Den største utfordringer var å utforme spørsmål som kunne definere god kjemikaliehåndtering. Med bakgrunn i lovverk og veiledninger på området (Arbeidsmiljøloven, Stoffkartotekforskriften, veiledning til Stoffkartotekforskriften), samt tilsynsrapporter fra Arbeidstilsynet, definerte jeg et sett bruksområder stoffkartoteket bør benyttes til. Jeg utformet spørsmålene som påstander med gradering av svar, hvor man måtte svare på om man brukte stoffkartoteket på denne måten ofte, jevnlig, sjelden eller aldri. Bruksområdene som ble definert var:

- Risikovurdering av kjemikalier
- Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)
- Valg av verneutstyr
- Opplæring av ansatte

I tillegg valgte jeg å spørre om de som hadde gjennomført risikovurdering også kunne dokumentere denne risikovurderingen.

2.2.2 Systemer for stoffkartotek

Første del av problemstillingen er om bruk av elektroniske systemer for stoffkartotek har betydning for kjemikaliehåndteringen. For å avklare hvilke systemer bedriften bruker, laget jeg et lukket spørsmål med mulighet for å krysse av for flere alternativer. Dette fordi jeg vet av erfaring at mange bedrifter har mer enn et system for stoffkartotek, for eksempel både papirperm og cd-rom fra leverandør. Videre slår stoffkartotekforskriften fast at stoffkartoteket skal forefinnes skriftlig på papir i tillegg til et EDB-basert system. Papirperm var derfor et av svaralternativene, i tillegg til bland annet kjøpt, elektronisk system. I analysen av data har jeg valgt å kun skille mellom de som benytter et kjøpt elektronisk system og de som ikke gjør det.

2.2.3 Faktorer som påvirker kjemikaliehåndteringen:

Andre del av problemstillingen spør om andre faktorer kan ha betydning. De faktorer jeg har valgt å se nærmere på er belyst med følgende spørsmål:

- Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verkstedet.
- Har Bedriftshelsetjenesten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?
- Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?

Disse faktorene ble belyst som lukkede spørsmål hvor man kun kunne velge et svaralternativ.

Antall ansatte hadde svaralternativene 1-10, 11-20 osv hvor siste kategori var 50 eller flere. Før spørsmålet om BHT har bidratt i arbeidet med bedriftens kjemikaliehåndtering, ble respondenten spurt om bedriften har BHT. 4 % svarte nei på dette og fikk ikke mulighet for å svare på spørsmålet om BHT har bidratt. Antall kjemikalieleverandører hadde svaralternativ 1, 2, 3 osv opp til 6 eller flere.

Motivasjon:

Jeg ønsket å belyse hvorvidt ”trusselen ” om pålegg fra tilsynsmyndigheter kunne være motiverende for å arbeide mer aktivt med stoffkartoteket.

Spørsmålet ble utformet med lukkede svaralternativer ja eller nei:

- Har bedriften de siste 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?

2.2.4 Tilleggsopplysninger

Denne delen omfatter spørsmål som ikke har direkte betydning for oppgaven, men som allikevel er av interesse når man først sender ut en så stor undersøkelse. Her er også noen spørsmål om mulig aktuelle faktorer, men som det ikke umiddelbart er sikkert at er relevant. Dalland sier blant annet at man

ikke skal stille flere spørsmål enn man trenger, men på den annen side kan man i ettertid oppdage at det er spørsmål som kunne ha vært nyttige å ha med (Dalland 2007, s. 216). Disse spørsmålene omhandler blant annet følgende:

- Hvilken stilling har du som svarer på undersøkelsen
- Hvem i bedriften har det praktiske ansvaret for bruk av og oppdatering av stoffkartoteket
- På hvilken måte har bedriften tilegnet seg kompetanse om stoffkartotek og kjemikaliehåndtering
- Har bedriften kunnskap om det europeiske kjemikalier regelverket REACH
- Har bedriften noen gang opplevd en hendelse der man hadde akutt behov for informasjon fra sikkerhetsdatabladet?
- Var sikkerhetsdatabladet til nytte i den aktuelle situasjonen?

2.2.5. Videre arbeid

I avslutningen av undersøkelsen valgte jeg å ta med et spørsmål til det videre arbeidet:

- Hva vil være til nytte for at bedriften skal kunne oppnå en bedre kjemikaliehåndtering?

Dette spørsmålet ble utformet som et lukket spørsmål, men med mulighet for å gi flere enn et svar. Svaralternativene var:

- Kunnskap/ kurs
- Bedre systemer
- Bedriftshelsetjeneste med kompetanse
- Forenklede datablader med relevant info
- Enklere regler
- Større krav til leverandør
- Dagens håndtering er god nok
- Annet. Kategorien Annet ga mulighet for åpne svar.

2.3 Utvalg

Jeg ønsket å undersøke kjemikaliehåndteringen hos NBFs medlemsbedrifter. I en innledende undersøkelse sendt til alle medlemsbedrifter ble kontaktinformasjon til HMS/ kjemikalieansvarlig hos medlemsbedriftene etterspurt. Dette resulterte i kontaktinformasjon hos ca 20 % av bedriftene, en god del av disse var daglig leder. Etersom jeg ikke var garantert at alle disse ville svare på selve undersøkelsen, vurderte jeg 20 % som et for lavt antall til at resultatene av undersøkelsen ville være tilfredsstillende. I samråd med faglig veileder valgte jeg derfor å sende hovedundersøkelsen som en e-post til alle medlemsbedrifter ved daglig leder, men med oppfordring om å videresende e-posten til den i bedriften som var mest egnet til å svare. I e-posten ble det også presisert at undersøkelsen kun var beregnet for virksomheter med verksted og at rene administrative eller salgsavdelinger derfor kunne se bort ifra henvendelsen.

Spørreskjemaet ble sendt til 989 unike e-postadresser og det var 176 som svarte. (Avvik mellom antall medlemsbedrifter og antall som mottok undersøkelsen skyldes i hovedsak at vi ikke har e-post til alle medlemsbedrifter. I tillegg er det en del daglige ledere som har ansvar for mer enn 1 enhet). Ca 18 % av de som fikk tilsendt undersøkelsen har svart.

Undersøkelsen ble innledet med spørsmål om selve virksomheten og hvem som svarte på undersøkelsen. Her spurte jeg også om bedriften hadde stoffkartotek. 2 % av respondentene svarte nei på dette spørsmålet og ble dermed tatt ut av undersøkelsen. De svarte ikke på de resterende spørsmål. Antall respondenter som var tilbake var da 173.

2.4 Metodekritikk

I mitt arbeid har jeg hyppig kontakt med bilverksteder som har forskjellige utfordringer knytte til kjemikaliehåndtering. Jeg har derfor en forforståelse av problemstillingen, samt en del antagelser om hvilke faktorer som kan ha betydning. Ved å ha en viss oppfatning av situasjonen på forhånd, har jeg utformet og valgt spørsmål basert på de svar jeg forventer. Det kan være en forutsetning for å utforme gode spørsmål, samtidig er det fare for at man glemmer viktige faktorer som burde vært belyst, eller at man ikke tar høyde for svar som kan være relevant.

Ved å basere undersøkelsen på spørreskjema har jeg bare respondentens versjon av de faktiske forhold. Svarene jeg får baseres på respondentens vurdering av situasjonen, noe som kan gi et uriktig bilde.

En svarprosent på 18 % av målgruppen for undersøkelsen bør være tilstrekkelig for å generalisere resultatene dersom jeg forutsetter at de som har svart er et representativt utvalg av NBFs medlemsbedrifter. Gustav Haraldsen sier noe om at det ikke bare er antallet som svarer som har betydning, men hvem de representerer. (*Haraldsen, 1999*). Siden jeg ikke har mulighet for å kontrollere hvem som har svart, kan jeg ikke være sikker på at de representerer et gjennomsnitt av NBFs medlemsbedrifter. De som har en viss interesse for temaet vil sannsynligvis være lettere å overtale til å delta enn de som ikke har en slik interesse (*Haraldsen, 1999*). Det er derfor mulig at de som har svart representerer de virksomhetene som har en aktiv holdning og interesse for arbeid med stoffkartotek.

Ved å sende ut spørreskjemaet som en link og oppfordre til videresending hadde jeg ingen kontroll på hvilke mottakere som hadde svart og ikke. Det gjør at puring også kunne oppfattes som mas da den måtte sendes til alle respondenter på ny. I tillegg kan en link videresendes og hvem som helst kan svare. Jeg har derfor ingen garanti for at ikke samme bedrift har besvart flere ganger, eller at

andre enn medlemsbedrifter kan ha svart. Det er dog lite sannsynlig da undersøkelsen kun er sendt til medlemsbedrifter.

Jeg har bare respondentens beskrivelse av fakta, og jeg er avhengig av hvordan de har tolket spørsmålene når de har besvart. Jeg har forsøkt å strukturere og utforme spørsmålene slik at det skal være minst mulig rom for tolking, men det vil allikevel alltid være en viss usikkerhet.

3. Resultater

Her vil jeg presentere de funn jeg har gjort og drøfte betydningen av disse. Jeg har delt presentasjonen av resultatene i 3 bolker hvor jeg først ser på første del av problemstillingen: Har bruk av elektroniske stoffkartoteksystemer betydning for god kjemikaliehåndtering. Deretter vil jeg se på hvordan andre faktorer innvirker på god kjemikaliehåndtering, før jeg vurderer hvordan funnene kan brukes i det videre arbeidet.

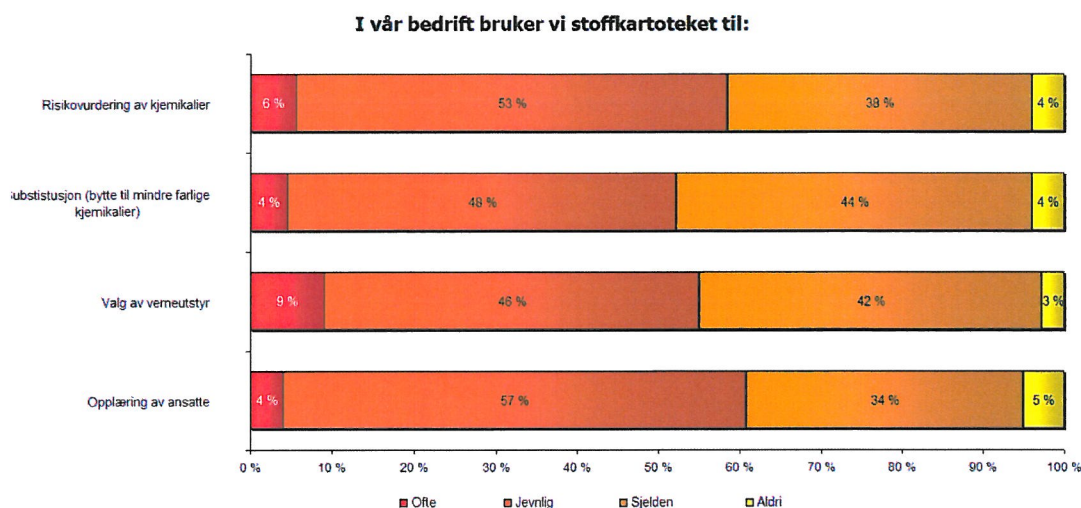
Jeg har valgt å benytte tabeller i presentasjonen av resultater. Alle tabeller er utdrag fra Rapport nr 1, Kvalitets kriterier kryssset med faktorer, vedlegg 2 dersom ikke annet er oppgitt.

3.1 God kjemikaliehåndtering og system for stoffkartotek

Jeg har definert god kjemikaliehåndtering som at man ofte eller jevnlig bruker stoffkartoteket til risikovurdering av kjemikalier, substitusjonsvurdering, valg av verneutstyr og opplæring av ansatte. I tillegg benytter jeg dokumentasjon av risikovurdering som et kriterium for god kjemikaliehåndtering.

Resultatene viser en positiv tendens blant respondentene når det gjelder god kjemikaliehåndtering. Mer enn 50 % av respondentene at de ofte eller jevnlig bruker sitt stoffkartotek til en rekke hensiktsmessige aktiviteter. (Fig 1)

Fig 1:Definisjon av god kjemikaliehåndtering: Ofte eller jevnlig bruk av stoffkartoteket til følgende aktiviteter: Alle respondenter:

Av 173 respondenter er det 104 som oppgir at de benytter et kjøpt, elektronisk system. 69 respondenter benytter ikke ferdige elektroniske systemer.

Tabell 1: Oversikt over respondenter med god kjemikaliehåndtering krysset med system. Tallene er oppgitt i prosent av andel respondenter som bruker/ ikke bruker elektronisk system. Tabellen er utdrag fra tabell i rapport 2, vedlegg 3. og rapport 3, vedlegg 4.

Gjennomføres ofte eller jevnlig	Bruker elektronisk stoffkartoteksystem	Bruker ikke elektronisk stoffkartoteksystem	Differanse Elektronisk-ikke-elektronisk
Risikovurdering	64 %	46 %	8 %
Substitusjon	57 %	45 %	12 %
Valg av verneutstyr	45 %	61 %	-16 %
Opplæring av ansatte	52 %	67 %	- 15 %

Det kan se ut til at de som benytter elektroniske stoffkartoteksystemer har en mer aktiv bruk innen områdene risikovurdering og substitusjon. (Se tabell 1). For aktivitetene valg av verneutstyr og opplæring av ansatte, har derimot de som ikke benytter elektroniske systemer en betydelig høyere svarprosent på at de ofte eller jevnlig bruker stoffkartoteket sitt til disse aktivitetene. Dette er overraskende, og jeg vet ikke helt hva det kan skyldes, men det er mulig dette er aktiviteter som involverer en større andel av de ansatte og at det er enklere å gjennomføre opplæring og valg av verneutstyr nå man har en papirperm foran seg enn når systemet forefinnes elektronisk. Kun 100 av 173 (58 %) av respondentene oppgir at de har en papirperm.

Av de som ikke bruker elektroniske systemer, kan 37 % dokumentere sin risikovurdering. Hele 18 % har ikke gjennomført risikovurdering.

Av de som bruker elektronisk system kan 76 % dokumentere sin risikovurdering, 7 % har ikke gjennomført risikovurdering. Dette kan tyde på at elektroniske systemer bidrar til å forenkle dokumentasjonen av risikovurderinger, og til at risikovurdering av kjemikalier faktisk blir gjennomført. Det ser ut til at det primært er områdene risikovurdering og substitusjon som peker seg ut positivt blant de som benytter elektroniske systemer. Det er mulig at dette henger sammen med at det kan være relativt komplisert å gjennomføre en systematisk risiko- og substitusjonsvurdering, særlig dokumentasjonen av dette, og at dette er betydelig enklere å gjennomføre ved bruk av elektroniske systemer.

Det er likevel påfallende at hele 17 % av de som benytter elektroniske systemer ikke kan dokumentere sin risikovurdering, da dette som regel vil ligge tilgjengelig i systemet etter gjennomføring. Dette kan skyldes at risikovurderingen ikke har vært gjennomført systematisk, eller at man ikke kjenner de systemer man benytter godt nok. Det er også mulig at dette skyldes at man ikke har risikovurdert, men bare satt kryss i feil svarrubrikk ved utfylling av spørreskjemaet. Tilsvarende tall for de uten elektroniske systemer er hele 43 %, så det er derfor ikke sannsynlig at alt skyldes at man har krysset i feil rubrikk. Da burde tallene vær mer likt fordelt i de to kategorier. At hele 43 % av de som ikke har elektroniske systemer ikke har dokumentert sin risikovurdering, styrker også antagelsen om at det er en gjennomgående bedre kjemikaliehåndtering hos bedrifter som benytter elektroniske systemer. Det sier i alle fall noe om at dokumentasjonen er bedre ivaretatt ved bruk av et elektronisk system for kjemikaliehåndtering.

3.2 Andre faktorerers betydning

Her vil jeg se på om faktorer som antall ansatte, bistand fra BHT, antall kjemikalieleverandører og tilsyn fra Arbeidstilsynet på kjemikalieområdet. I tillegg vil jeg presentere en mulig motivasjonsfaktors innvirkning på kjemikaliehåndtering.

3.2.1 Størrelse på bedriften

Tabell 2: Tabellen viser forholdet mellom antall ansatte og bruk av stoffkartotek					
Faktor.	% respondenter i de respektive kategorier som ofte eller jevnlig benytter stoffkartotek til følgende aktivitet:				
	Risikovurdering	Substitusjon	Valg av verneutstyr	Opplæring av ansatte	% av respondenter totalt
Antall ansatte					
intill 10	45 %	40 %	48 %	56 %	41
10-20	53 %	49 %	61 %	66 %	30
21-30	75 %	58 %	57 %	68 %	16

31-40	88 %	88 %	50 %	63 %	4
41-50	100 %	100 %	100 %	75 %	2
>50	91 %	92 %	59 %	67 %	7

Tabell 2 viser at hele 41 % av respondentene har 10 eller færre ansatte. Det er bare 7 % som har 50 eller flere. Det er med andre ord en stor andel små bilverksteder blant respondentene. Det er relativt gode resultater for alle kategorier av bedrifter, men tabellen viser at jo flere ansatte, jo høyere prosentandel i gruppen benytter stoffkartoteket i henhold til de kriterier jeg har valg som definisjon på god kjemikaliehåndtering.

Om man også ser på kriteriet dokumentasjon av risikovurdering, er tendensen enda mer tydelig: Jo flere ansatte, des høyere prosent av respondentene oppgir at de kan dokumentere sin risikovurdering. (Tabell 3). Man ser også at flere av de mindre bedriftene ikke har gjennomført risikovurdering av kjemikalier. Hvorfor det er slik er vanskelig å fastslå, men det er rimelig å anta at større bedrifter lettere ser behovet for bedre styring og kontroll på sin kjemikaliehåndtering, samtidig som de også sannsynligvis har større ressurser å legge ned i dette arbeidet.

Tabell 3: Sammenheng mellom antall ansatte og dokumentasjon av risikovurdering:

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?												
	inntil 10		10-20		21-30		31-40		41-50		over 50		
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?													
Ja	56 %	41	66 %	35	71 %	20	75 %	6	100 %	4	83 %	10	
Nei	30 %	22	23 %	12	21 %	6	13 %	1	0 %	0	17 %	2	
Har ikke risikovurdert kjemikalier	14 %	10	11 %	6	7 %	2	13 %	1	0 %	0	0 %	0	
Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12	

3.2.2. Bistand fra Bedriftshelsetjenesten

4 % av respondentene oppgir at de ikke har BHT. Av de som har BHT oppgir 58 % at BHT har bidratt i virksomhetens arbeid med kjemikaliehåndtering.

Sammenligner man de som har fått bistand fra BHT i dette arbeidet med de som ikke har fått slik bistand, ser man at de som har fått bistand fra BHT har en høyere score på alle områder knyttet til god kjemikaliehåndtering. Dette kan tyde på at aktivt bidrag fra BHT medfører en bedre kjemikaliehåndtering hos bedriftene.

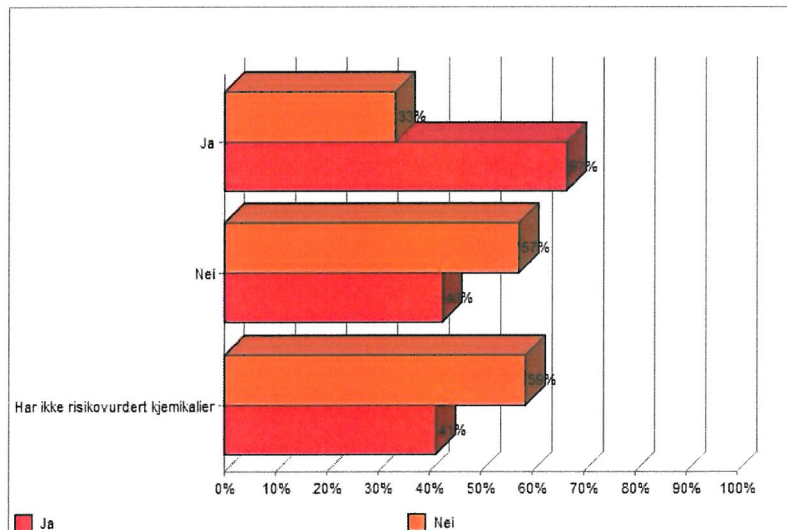
Tabell 4: Bistand fra BHT til stoffkartotek krysses med god kjemikaliehåndtering

Faktor.	% respondenter i de respektive kategorier som ofte eller jevnlig benytter stoffkartotek til
---------	---

følgende aktivitet:						
Bistand fra BHT	Risikovurdering	Substitusjon	Valg av verneutstyr	Opplæring av ansatte	% av respondenter totalt	
Ja	65 %	61 %	64 %	68 %	58 %	
Nei	54 %	42 %	41 %	50 %	42 %	

De som har hatt bistand fra BHT har også en vesentlig høyere andel som kan dokumentere sin risikovurdering. (fig2) At 7 % av de som svarer at BHT har bidratt i virksomhetens kjemikaliehåndtering ikke har foretatt risikovurdering er betenkelig. Det kan tyde på at bedriftshelsetjenesten i disse virksomhetene ikke fungerer etter hensikten. Årsakene til det kan være mange. Det er mulig arbeidsgiver ikke er bevisst på hva man skal be om bistand til, men samtidig har jo disse oppgitt at de får bistand til kjemikaliehåndteringen. Dersom man har bedt BHT om bistand på dette området, men ikke har gjennomført en risikovurdering av kjemikalier, er det betenkelig i forhold til BHTs rolle og hvilken nytte virksomheten har av sin lovpålagte tjeneste. Moen, B.E. et al (2003) angir blant annet at BHT rolle i forhold til risikovurdering av kjemikalier bør innebære å være en viktig aktør, også ved å ta et faglig ansvar. (Moen, B.E. et al, 2003, s 36).

Fig2 De som har hatt bistand fra BHT har markant større andel som kan dokumentere sin risikovurdering. (Figur er basert på tabell18 i rapport 1, vedlegg 2)

3.2.3. Antall kjemikalieleverandører:

Tabell 5: antall kjemikalieleverandører kryssset med kriterier for god kjemikaliehåndtering

Faktor.	% respondenter i de respektive kategorier som ofte eller jevnlig benytter stoffkartotek til følgende aktivitet:				
Antall kjemikalieleverandører	Risikovurdering	Substitusjon	Valg av verneutstyr	Opplæring av ansatte	% av respondenter totalt

1	40 %	40 %	40 %	100 %	3 %
2	60 %	65 %	60 %	75 %	11 %
3	67 %	58 %	67 %	58 %	13 %
4	50 %	50 %	50 %	54 %	15 %
5	56 %	57 %	44 %	63 %	9 %
6 eller flere	60 %	48 %	55 %	58 %	49 %

Hele 49 % av respondentene oppgir at de har 6 eller flere leverandører. Samtidig ser det ut til at disse også har rimelig god kjemikaliehåndtering. Tendensen er at de med 2-3 leverandører har bedre kjemikaliehåndtering enn de med flere eller færre. Dette er i overensstemmelse med hva jeg hadde forventet å finne. Et lavt antall leverandører gir også færre produkter og dermed færre datablader i stoffkartoteket, noe som igjen forenkler kontrollen. Samtidig har jeg erfart at de som går i gang med å oppdatere sitt stoffkartotek eller går over til elektroniske systemer ofte oppdager at de har alt for mange produkter å forholde seg til. En slik prosess vil etter min erfaring ofte medføre at man velger å redusere antall leverandører og antall produkter. Det er derfor mulig at de som har færre leverandører også har en høyere score på god kjemikaliehåndtering fordi de har vært igjennom en prosess hvor de har ryddet opp kjemikaliehåndteringen, inkludert å redusere antall leverandører.

At de som bare har 1 leverandør har relativt lav score på kjemikaliehåndteringen er overraskende. Det er også overraskende at 100 % av respondenter med bare 1 leverandør sier at de ofte eller jevnlig bruker stoffkartoteket til opplæring av ansatte. Jeg vet ikke hva det kan skyldes, men det er mulig at denne gruppen representerer spesialiserte verksteder, for eksempel billakkeringsverksteder, hvor man har særlig fokus på å lære opp de ansatte i bruk av produktene. Men dersom det var tilfellet mener jeg det er rimelig å anta at man også ville sett en høyere score for valg av verneutstyr, ettersom opplæring av ansatte i bruk av stoffkartotek som regel også omfatter hvordan man skal beskytte seg mot kjemisk helsefare. Denne gruppen utgjør bare 3 % av respondentene. Forskjellene gir derfor store utslag i %. Antall kjemikalieleverandører ser derimot ikke ut til å ha betydning for om risikovurdering er gjennomført eller kan dokumenteres (tabell 6):

Tabell 6: Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften? Kryssset med: Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?

(%-kolonne)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?												
	1		2		3		4		5		6 eller flere		
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?													
Ja	60 %	3	60 %	12	67 %	16	58 %	15	94 %	15	63 %	55	

Nei	0 %	0	40 %	8	25 %	6	27 %	7	6 %	1	24 %	21
Har ikke risikovurdert kjemikalier	40 %	2	0 %	0	8 %	2	15 %	4	0 %	0	13 %	11
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87

3.2.4. Tilsyn som motivasjon?

66 % av respondentene oppgir at de siste 3 år har hatt tilsyn av Arbeidstilsynet med fokus på kjemikaliehåndtering. Sammenlignet med de som ikke har hatt slik tilsyn er det en tydelig forskjell i bruk av stoffkartoteket. (Tabell 6). De som har hatt tilsyn har en betydelig bedre kjemikaliehåndtering. Dette kan tyde på at tilsyn medfører en bedring i måten bedriftene arbeider med sitt stoffkartotek.

Tabell 7

Faktor.	% respondenter i de respektive kategorier som ofte eller jevnlig benytter stoffkartotek til følgende aktivitet:				
Tilsyn fra Arbeidstilsynet	Risikovurdering	Substitusjon	Valg av verneutstyr	Opplæring av ansatte	% av respondenter totalt
Ja	63 %	59 %	60 %	63 %	66 %
Nei	49 %	36 %	45 %	55 %	34 %

Når det gjelder spørsmålet om bedriften kan dokumentere sin risikovurdering, ser det imidlertid ikke ut til at tilsynsbesøk har hatt betydning. Faktisk er det hele 13 % av de som har hatt tilsyn som ikke har gjennomført en risikovurdering, mot 7 % av de som ikke har hatt tilsyn (Tabell 8). Dette er nok et overraskende resultat. Det er mulig dette skyldes feilkilder i datamaterialet ved at man har krysset ja for tilsyn selv om det aktuelle tilsynsbesøket ikke hadde fokus på kjemikaliehåndteringen. Men det er også mulig at det aktuelle tilsynet gjelder Arbeidstilsynets kjemikalieaksjon i mai 2010 ettersom risikovurdering av kjemikalier ikke var et punkt på tilsynslista i den aksjonen.

Tabell 8

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?				Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ja		Nei		Prosent	Nummer
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?						
Ja	66 %	77	64 %	39	65 %	116
Nei	21 %	25	30 %	18	24 %	43
Har ikke risikovurdert kjemikalier	13 %	15	7 %	4	11 %	19
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61		

3.3 Videre arbeid

Som avsluttende spørsmål ba jeg om tilbakemelding på hva som ville være nyttig for at bedriftene skulle oppnå bedre kjemikaliehåndtering. Her var det mulighet for å krysse av for flere alternativer (Tabell 9)

Tabell 9: Hva vil være til nytte for at bedriften skal kunne oppnå en bedre kjemikaliehåndtering?

Hva vil være til nytte for at bedriften skal kunne oppnå en bedre kjemikaliehåndtering?	Prosent	Nummer
Kunnskap/ kurs	55 %	98
Bedre systemer	17 %	30
Bedriftshelsetjeneste med kompetanse	13 %	24
Forenklede datablader med relevant info	45 %	80
Enklere regler	29 %	51
Større krav til leverandører	30 %	54
Dagens håndtering er god nok	24 %	43
Annet	5 %	9
Totalt	219 %	389

De områdene som peker seg ut er kunnskap/ kurs, samt enklere datablader. Hele 55 % av de som har svart ønsker seg mer kunnskap. At hele 24 % mener at dagens håndtering er god nok antyder at de som svarer føler at de har rimelig god kontroll på dette. At bare 17 % ønsker seg bedre systemer kan tyde på at mange av de som har svart på undersøkelsen er fornøyd med de systemene de benytter i dag, men at de likevel ønsker seg mer kunnskap på området.

At bare 13 % ønsker seg BHT med mer kompetanse kan tyde på at de fleste er fornøyd med den BHT de har. Men det kan også bety bedriftene primært ønsker kompetanse selv. Siden svært mange har svart at de ønsker kunnskap/ kurs, kan det tyde på at de føler behov for å ha kompetanse på området selv, og ikke ønsker å overlate dette til BHT. Dette kan enten skyldes behov for mer kontroll eller at de ikke opplever at BHT svarer til forventingene.

Fra kategorien "Annet" var det mulig å skrive inn tekst. (Vedlegg 5) Her kom det 9 svar. 2 av disse ga uttrykk for ønske om mer tid til arbeidet. 3 ga uttrykk for at det fungerer god slik det er, 1 oppga behov for bedre forankring i ledelsen, 1 ga uttrykk for at det ikke burde være påbudt med papirperm i tillegg til databasert system, mens 1 ønsket enklere regler. I tillegg kom 1 med et ønske rettet direkte mot NBF: *"Felles nettportal med datablad tilgjengelig for alle NBF medlemmer som ikke var så fryktelig kostbart å bruke."*

4. Konklusjon

Jeg har valgt å se på en rekke faktorerens betydning for kjemikaliehåndteringen i bilverksteder. Noen av resultatene viser tydelig forskjeller i kjemikaliehåndteringen sett i forhold til de forskjellige faktorene. Jeg har også gjort noen funn som ikke var som forventet, noe jeg ser på som positivt. Det betyr at undersøkelsen jeg har gjennomført har bidratt til å belyse problemstillingen og gitt ny informasjon til temaet bruk av stoffkartotek i bilverksteder. Ikke alle faktorer jeg har sett på gir entydige resultater, noe som bidrar til at jeg ønsker å undersøke temaet nærmere.

4.1. Bruk av elektroniske systemer

Resultatene viser at bruk av slike systemer har en helt klar positiv virkning for hvordan bedriftene bruker sitt stoffkartotek når det gjelder risikovurdering og substitusjon. For de to andre bruksområdene jeg har sett på, viser resultatene overraskende nok at de som ikke bruker elektroniske systemer langt hyppigere benytter sitt stoffkartotek til valg av verneutstyr og opplærings av ansatte. Men når man tar med hvorvidt bedriftene kan dokumenter sin risikovurdering, viser det seg at hele 39 % flere av de som benytter elektroniske systemer kan dokumentere dette. Dokumentasjonen er med andre ord bedre ivaretatt ved bruk av et elektronisk system for kjemikaliehåndtering.

Det er min oppfatning av risikovurdering er det aller viktigste bruksområdet for et stoffkartotek, da en risikovurdering danner grunnlaget for alle andre bruksområder. Moen, B.E et al, 2003, oppgir også at risikovurdering er den grunnleggende metode for å sikre arbeidsmiljøet. (*Moen, B.E. et al, 2003, s 27*). Siden dette er det området som klares skiller seg ut positivt for de som bruker elektroniske systemer for stoffkartotek, mener jeg det er rimelig å konkludere med at bruk av elektroniske systemer bidrar til en bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen.

4.2. Har andre faktorer større betydning?

4.2.1 Bedriftens størrelse

Både for bruksfaktorene definert som god kjemikaliehåndtering og for kriteriet dokumentasjon av risikovurdering ser det ut til at større bedrifter har bedre resultater enn små bedrifter. Bedriftens størrelse har altså betydning for kjemikaliehåndteringen. Dette funnet er som forventet, og stemmer godt overens med Arbeidstilsynets påstand om at de større bedriftene som regel har bedre kjemikaliekontroll enn de mindre.

4.2.2 Bruk av bedriftshelsetjeneste

De som oppgir å ha hatt bistand fra BHT til sin kjemikaliehåndtering, har gjennomgående betydelig høyere prosentandel som jobber godt med sitt stoffkartotek. De som har hatt bistand fra BHT har også en vesentlig høyere

andel som kan dokumentere sin risikovurdering. At det er en betydelig bedre kjemikaliehåndtering blant de som har bistand fra BHT tyder på at bistand fra BHT er en faktor som har stor betydning for kjemikaliehåndteringen i bilverksteder.

4.2.3 Antall leverandører

Jeg hadde forventet at de med få leverandører hadde bedre kontroll på sin kjemikaliehåndtering, og ble derfor overasket over at de som kun har 1 leverandør har relativt lav score på kjemikaliehåndteringen. Denne gruppen utgjør imidlertid bare 3 %, tilsvarende 5 respondenter. Etter min mening er dette for få til å konkludere.

Tendensen er at de med 2-3 leverandører har bedre kjemikaliehåndtering enn de med flere eller færre. Resultatene varierer imidlertid mellom de forskjellige faktorene, og man kan ikke entydig si at det er tydelige forskjeller, med unntak av lav score på 3 av 4 aktiviteter for de med bare 1 leverandør. Resultatene gir derfor ikke grunnlag for å konkludere med at antall kjemikalieleverandører har betydning for bedriftens kjemikaliehåndtering.

4.2.4 Tilsyn

Det er en vesentlig forskjell i kjemikaliehåndteringen hos de som har hatt tilsyn siste 3 år og de som ikke har hatt det. Det kan tyde på at tilsyn fører til bedre kjemikaliehåndtering. Resultatene viser imidlertid ingen forskjell mellom de som har hatt tilsyn eller ei når det gjelder å dokumentere sin risikovurdering. Her er begge grupper ganske like. Unntak er at de som har hatt tilsyn har en vesentlig større andel som ikke har gjennomført risikovurdering. Dette gjør det vanskelig å konkludere med om tilsyn har betydning for kjemikaliehåndteringen. Basert på resultatene i denne undersøkelsen kan man si at de som har hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering, har vesentlig høyere aktivitetsnivå i bruk av sitt stoffkartotek, men er ikke bedre til å dokumentere sin risikovurdering.

4.3 Oppsummering

Problemstilling:

Bidrar bruk av elektroniske stoffkartotek til bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen eller er det andre faktorer som har større betydning?

På bakgrunn av presenterte resultater og konklusjoner presentert over kan problemstillingen besvares i følgende 5 punkter:

- Bruk av elektronisk stoffkartotek bidrar til bedre kjemikaliehåndtering i bilbransjen.
- Størrelse på bedriften har betydning for bedre kjemikaliehåndtering
- Bidrag fra BHT har vesentlig betydning for bedre kjemikaliehåndtering

- Det er usikkert om antall kjemikalieleverandører har betydning for kvalitet på kjemikaliehåndteringen
- Tilsyn på kjemikalieområdet har betydning for bedre kjemikaliehåndtering, men ikke for dokumentasjon av risikovurdering.

4.4 Videre arbeid

NBF vil aktivt bruke resultatene fra undersøkelsen i sitt videre arbeid rette mot medlemsbedriftene. Målsetningen med prosjektet var å få kunnskap om hvordan NBFs medlemmer arbeider med kjemikaliehåndtering og hvordan NBF bedre kan bistå medlemsbedriftene på dette området i fremtiden. Basert på konklusjonene vil det være hensiktsmessig å arbeide aktivt for at flere medlemsbedrifter får tilgang til gode, elektroniske stoffkartoteksystemer. Dette kan gjøres ved å aktivt markedsføre de tilbud som finnes for NBFs medlemmer i dag. Videre vil det være naturlig å fortsette med informasjonsarbeid knyttet til bruk av BHT. NBF vurderer også å sette i gang et prosjekt for opplæring av bedriftshelsetjenester som arbeider med bilverksteder. Dette vil kunne bidra til at flere bilverksteder får hensiktsmessig bistand fra sin BHT og dermed kan bli enda bedre i sin kjemikaliehåndtering. En stor andel respondenter oppgir at de opplever behov for økt kunnskap/ kurs om kjemikaliehåndtering. NBF har et tilbud om opplæring i risikovurdering av kjemikalier, men dette har ikke vært etterspurt de siste år. Det kan være fornuftig å markedsføre dette mer aktivt og å vurdere å etablere andre kurstilbud relatert til kjemikaliehåndtering.

5. Litteraturliste

- Arbeidstilsynet. *Bedre kjemi* hentet 10.12.2011 fra <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=101416>,
- Arbeidstilsynets faktaside om Sikkerhetsdatablad, hente 6.12 2011 fra <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78181>
- Arbeidstilsynets faktasider om Stoffkartotek: Hentet 12.12.2011) <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78208>
- Arbeidstilsynet, 2010, *Godkjent Bedriftshelsetjeneste – en god hjelper for din bedrift* Arbeidstilsynets publikasjoner, best nr 578
- Arbeidstilsynets kommentar til Stoffkartotekforskriften: Hentet 6. 12.2011: fra <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78662#7>
- Arbeidstilsynet (25.05.2010) *Kjemikalieaksjon i bilbransjen* hentet 19.12.2011 fra <http://www.arbeidstilsynet.no/nyhet.html?tid=218856>

- Bransjeforskriften: FOR 2009-02-11 nr 162: *Forskrift om at virksomheter innen visse bransjer skal ha godkjent bedriftshelsetjeneste.*
- coBuilder , Bransjeforeningens Stoffkartoteksystem. Hentet 09.12.2011 fra <http://www.cobuilder.com/Artikler/Bransjeforeningenes-Stoffkartotek-System/>
- Dalland, Olav: (2007) *Metode og oppgaveskriving for studenter*, Oslo, Gyldendal Akademiske
- FOR 2009-09-10 nr 1173: *Forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av bedriftshelsetjeneste*
- Haraldsen, Gustav: (1999) *Spørreskjemametodikk etter kokebokmetoden*. Oslo, Ad notam gyldendal AS
- HMS-forskriften: [FOR-1996-12-06-1127](#) Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) (1996-12-06)
- Høringsnotat AID
http://www.regjeringen.no/upload/AID/publikasjoner/horing/2008/Utvidelse_endring_bedriftshelsetjeneste/Hoering_bedriftshelsetjeneste.pdf
- Kjemikalieforskriften: FOR 2001-04-30 nr 443: Forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen
- Moen, B.E. Hollund, Å. Vatshelle, M. Bråtveit, M. Berntsen og B. Larsen, : "*Håndbok for Bedriftshelsetjeneste, Del 2 Kjemiske helsefaktorer*", Arbeidsmiljøforlaget Oslo 2003
- Norges Bilbransjeforbund, 2009 *HMS-status i billakking, Prosjektrapport, del 1, Norges Bilbransjeforbund, 2009*
- Stoffkartotekforskriften: FOR 2000-04-14 nr 412: Forskrift om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i virksomheter.

6. Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreskjema

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med aktuelle faktorer

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med bruk av elektronisk stoffkartotek

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

Vedlegg 5: Åpne svar fra spørsmål med svarkategori "Annet."

Vedlegg 1: Spørreskjema

OM BEDRIFTEN

1. Hvilken betegnelse passer best for din virksomhet?

(Oppgi kun ett svar)

- Frittstående verksted uten kjedetilknytting - Gå til 3
- Frittstående verksted med kjedetilknytting
- Merkeverksted uten konserntilknytting
- Merkeverksted med konserntilknytting

2. I hvilken grad har kjede/konsern/merketilknytning påvirket eller forsøkt å påvirke virksomhetens kjemikaliehåndtering?

(Oppgi kun ett svar)

- Overhode ikke hatt betydning
- I liten grad
- I noen grad
- I stor grad

3. Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?

(Oppgi kun ett svar)

- inntil 10
- 10-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- over 50

4. Hvilken stilling har du som svarer på undersøkelsen?

(Oppgi kun ett svar)

- Daglig leder
- HMS-ansvarlig

Vedlegg 1: Spørreskjema

- Verneombudet
- Servicemarkedssjef
- Verksmester
- Ettermarkedssjef
- Innkjøpssjef

Annet

5. Har bedriften stoffkartotek?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja - Gå til 6
- Nei

Takk for at du tok deg tid til å svare

6. Har virksomheten avtale med en godkjent bedriftshelsetjeneste tilknyttet verkstedet?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 8

7. Har bedriftshelsetjenesten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei

BRUK AV KARTOTEKET

Her følger en rekke påstander om bruk av stoffkartotek. Svar det som stemmer best overens med praksis i din bedrift

Vedlegg 1: Spørreskjema

8. Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)

(Oppgi gjerne flere svar)

- Papirperm
- Papirperm levert av leverandører
- Cd-rom
- Eget system laget på pc (eks Excal-ark)
- Kjøpt elektronisk stoffkartoteksystem

Annet, beskriv

9. Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?

(Oppgi kun ett svar)

- Vi bruker ikke noe slikt system
- BASS
- Eco-online
- Safeuse (Essenticon)

Annet

10. Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?

(Oppgi kun ett svar)

- 1
- 2
- 3
- 4

Vedlegg 1: Spørreskjema

- 5
- 6 eller flere

11. I vår bedrift bruker vi stoffkartoteket til:

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ofte	Jevnlige	Sjelden	Aldri
Risikovurdering av kjemikalier	☐	☐	☐	☐
Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)	☐	☐	☐	☐
Valg av verneutstyr	☐	☐	☐	☐
Planlegging av innkjøpsstrategi	☐	☐	☐	☐
Opplæring av ansatte	☐	☐	☐	☐
Sikre riktig avfallshåndtering	☐	☐	☐	☐
Sjekke at emballasjen har riktig merking	☐	☐	☐	☐
Sikre riktig lagring/håndtering	☐	☐	☐	☐
Førstehjelp i akutte situasjoner	☐	☐	☐	☐

12. Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei
- Har ikke risikovurdert kjemikalier

13. På hvilken måte har bedriften tilegnet kompetanse på stoffkartotek og kjemikaliehåndtering? (Flere svar mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- En eller flere hos oss har vært på kurs i kjemikaliehåndtering/ risikovurdering
- Vi har lest oss opp på egenhånd
- Vi bruker Bedriftshelsetjenesten til dette

Vedlegg 1: Spørreskjema

- Vi støtter oss til kjemikalieleverandørens kompetanse
- Vi leier inn ekstern konsulent til arbeid med stoffkartotek
- Vi har for liten kompetanse på dette området

Annet

14. Har bedriften kunnskap om det europeiske kjemikalier regelverket REACH?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei
- Hørt om, men kjenner ikke
- Aldri hørt om

15. Hvem i bedriften er det som har det praktiske ansvaret for bruk av og oppdatering av stoffkartoteket?

(Oppgi kun ett svar)

- Daglig leder
- HMS-ansvarlig
- Verneombudet
- Servicemarkedssjef
- Verksmester
- Ettermarkedssjef
- Innkjøpssjef
- Den enkelte ansatte
- Bedriftshelsetjenesten tar seg av alt som har med stoffkartoteket å gjøre
- Ingen jobber aktivt med stoffkartoteket

Annet

Vedlegg 1: Spørreskjema

MOTIVASJON

16. Her følger flere forskjellige motivasjonsfaktorer knyttet til arbeid med kjemikaliehåndtering. I hvilken grad stemmer påstandene for din bedrift:

"I vår bedrift bruker vi stoffkartoteket aktivt for å..."

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Stemmer helt	Stemmer delvis	Stemmer dårlig	Stemmer overhode ikke
-unngå helseskader på ansatte	☐	☐	☐	☐
- redusere brann/eksplosjonsfare	☐	☐	☐	☐
- sikre riktig avfallshåndtering	☐	☐	☐	☐
- spare penger på god innkjøpsplanlegging	☐	☐	☐	☐
- unngå at bedriften får pålegg, stoffkartek er lovpålagt å ha	☐	☐	☐	☐
- redusere mengden kjemikalier som skader miljøet	☐	☐	☐	☐
- stoffkartotek er ikke særlig viktig	☐	☐	☐	☐

17. Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 19

18. Fikk bedriften pålegg tilknyttet kjemikaliehåndtering / stoffkartotek?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei

Vedlegg 1: Spørreskjema

19. Har bedriften noen gang opplevd en hendelse der man hadde akutt behov for informasjon fra sikkerhetsdatabladet?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 21

20. Var sikkerhetsdatabladet til nytte i den akutte situasjonen?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei
- Vet ikke
- Fant ikke sikkerhetsdatabladet

21. Hva vil være til nytte for at bedriften skal kunne oppnå en bedre kjemikaliehåndtering?

(Oppgi gjerne flere svar)

- Kunnskap/ kurs
- Bedre systemer
- Bedriftshelsetjeneste med kompetanse
- Forenklede datablader med relevant info
- Enklere regler
- Større krav til leverandører
- Dagens håndtering er god nok

Annet

Takk for at du tok deg tid til å svare på undersøkelsen!

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?							Kolonne Totalt (Respondenter)						
Risikovurdering av kjemikalier	inntil 10		10-20		21-30		31-40		41-50		over 50		Prosent	Nummer
Ofte	4 %	3	2 %	1	4 %	1	25 %	2	50 %	2	8 %	1	6 %	10
Jevnlig	41 %	30	51 %	27	71 %	20	63 %	5	50 %	2	83 %	10	53 %	94
Sjelden	49 %	36	42 %	22	25 %	7	13 %	1	0 %	0	8 %	1	38 %	67
Aldri	5 %	4	6 %	3	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	4 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12		

(%-kolonne)	Har bedriftshelsestjenesten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?				Kolonne Totalt (Respondenter)	
Risikovurdering av kjemikalier	Ja		Nei		Prosent	Nummer
Ofte	6 %	6	6 %	4	6 %	10
Jevnlig	59 %	59	48 %	34	54 %	93
Sjelden	33 %	33	39 %	28	36 %	61
Aldri	2 %	2	7 %	5	4 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	58 %	100	42 %	71		

(%-kolonne)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?						Kolonne Totalt (Respondenter)	
Risikovurdering av kjemikalier	1	2	3	4	5	6 eller flere	Prosent	Nummer

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Otte	0 %	0	0 %	0	4 %	1	4 %	1	6 %	1	8 %	7	6 %	10
Jevnlig	40 %	2	60 %	12	63 %	15	46 %	12	50 %	8	52 %	45	53 %	94
Sjelden	60 %	3	35 %	7	29 %	7	42 %	11	44 %	7	37 %	32	38 %	67
Aldri	0 %	0	5 %	1	4 %	1	8 %	2	0 %	0	3 %	3	4 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87		

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?		Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ja	Nei	Prosent	Nummer
Otte	4 %	5	8 %	5
Jevnlig	59 %	69	41 %	25
Sjelden	31 %	36	51 %	31
Aldri	6 %	7	0 %	0
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?							Kolonne Totalt (Respondenter)						
	inntil 10	10-20	21-30	31-40	41-50	over 50	Prosent	Nummer						
Otte	4 %	3	0 %	0	4 %	1	25 %	2	50 %	2	0 %	0	4 %	8
Jevnlig	36 %	26	49 %	26	54 %	15	63 %	5	50 %	2	92 %	11	48 %	85
Sjelden	55 %	40	45 %	24	43 %	12	13 %	1	0 %	0	8 %	1	44 %	78
Aldri	5 %	4	6 %	3	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	4 %	7

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12	
-----------------------------	------	----	------	----	------	----	-----	---	-----	---	-----	----	--

(%-kolonne)	Har bedriftshelsetjenesten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?	Kolonne Totalt (Respondenter)	
		Prosent	Nummer
Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)	Ja		
	Nei		
Ofte	7 %	7	8
Jevnlig	54 %	54	83
Sjelden	36 %	36	73
Aldri	3 %	3	7
Rekke Totalt (Respondenter)	58 %	100	71

(%-kolonne)	Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?							Kolonne Totalt (Respondenter)					
		1	2	3	4	5	6 eller flere	Prosent	Nummer					
Ofte	0 %	0	0 %	0	8 %	2	4 %	1	13 %	2	3 %	3	4 %	8
Jevnlig	40 %	2	65 %	13	50 %	12	46 %	12	44 %	7	45 %	39	48 %	85
Sjelden	60 %	3	30 %	6	42 %	10	38 %	10	44 %	7	48 %	42	44 %	78
Aldri	0 %	0	5 %	1	0 %	0	12 %	3	0 %	0	3 %	3	4 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87		

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?	Kolonne Totalt (Respondenter)

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)	Ja		Nei		Prosent	Nummer
Ofte	4 %	5	5 %	3	4 %	8
Jevnlig	56 %	66	31 %	19	48 %	85
Sjelden	36 %	42	59 %	36	44 %	78
Aldri	3 %	4	5 %	3	4 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61		

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?										Kolonne Totalt (Respondenter)				
	Valg av verneutstyr		inntil 10		10-20		21-30		31-40		41-50		over 50		Prosent
Ofte	4 %	3	6 %	3	18 %	5	25 %	2	25 %	1	17 %	2	9 %	16	
Jevnlig	44 %	32	55 %	29	39 %	11	25 %	2	75 %	3	42 %	5	46 %	82	
Sjelden	48 %	35	40 %	21	39 %	11	50 %	4	0 %	0	33 %	4	42 %	75	
Aldri	4 %	3	0 %	0	4 %	1	0 %	0	0 %	0	8 %	1	3 %	5	
Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12			

(%-kolonne)	Har bedriftshelseetenensten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?				Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ja		Nei		Prosent	Nummer
Ofte	10 %	10	7 %	5	9 %	15
Jevnlig	54 %	54	34 %	24	46 %	78
Sjelden	35 %	35	54 %	38	43 %	73

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Aldri	1 %	1	6 %	4	3 %	5
Rekke Totalt (Respondenter)	58 %	100	42 %	71		

(%-kolonne)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?						Kolonne Totalt (Respondenter)							
Valg av verneutstyr	1	2	3	4	5	6 eller flere	Prosent	Nummer						
Ofte	20 %	1	10 %	2	17 %	4	4 %	1	0 %	0	9 %	8	9 %	16
Jevnlig	20 %	1	50 %	10	50 %	12	46 %	12	44 %	7	46 %	40	46 %	82
Sjelden	60 %	3	30 %	6	33 %	8	42 %	11	50 %	8	45 %	39	42 %	75
Aldri	0 %	0	10 %	2	0 %	0	8 %	2	6 %	1	0 %	0	3 %	5
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87		

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?		Kolonne Totalt (Respondenter)			
Valg av verneutstyr	Ja	Nei	Prosent	Nummer		
Ofte	10 %	12	7 %	4	9 %	16
Jevnlig	50 %	59	38 %	23	46 %	82
Sjelden	37 %	43	52 %	32	42 %	75
Aldri	3 %	3	3 %	2	3 %	5
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61		

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?							Kolonne Totalt (Respondenter)						
Opplæring av ansatte	inntil 10	10-20	21-30	31-40	41-50	over 50	Prosent	Nummer						
Ofte	1 %	1	0 %	0	11 %	3	25 %	2	25 %	1	0 %	0	4 %	7
Jevnlig	51 %	37	66 %	35	57 %	16	38 %	3	50 %	2	67 %	8	57 %	101
Sjelden	38 %	28	30 %	16	32 %	9	38 %	3	25 %	1	33 %	4	34 %	61
Aldri	10 %	7	4 %	2	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	5 %	9
Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12		

(%-kolonne)	Har bedriftshelsestesen bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?				Kolonne Totalt (Respondenter)	
Opplæring av ansatte	Ja		Nei		Prosent	Nummer
Ofte	3 %	3	4 %	3	4 %	6
Jevnlig	65 %	65	46 %	33	57 %	98
Sjelden	30 %	30	39 %	28	34 %	58
Aldri	2 %	2	10 %	7	5 %	9
Rekke Totalt (Respondenter)	58 %	100	42 %	71		

(%-kolonne)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?						Kolonne Totalt (Respondenter)					
Opplæring av ansatte	1	2	3	4	5	6 eller flere	Prosent	Nummer				
Ofte	20 %	1	0 %	0	4 %	1	0 %	0	6 %	5	4 %	7

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Jevnlig	80 %	4	75 %	15	54 %	13	54 %	14	63 %	10	52 %	45	57 %	101
Sjelden	0 %	0	20 %	4	38 %	9	31 %	8	38 %	6	39 %	34	34 %	61
Aldri	0 %	0	5 %	1	4 %	1	15 %	4	0 %	0	3 %	3	5 %	9
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87		

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?		Kolonne Totalt (Respondenter)			
	Ja	Nei	Prosent	Nummer		
Ofte	4 %	5	3 %	2	4 %	7
Jevnlig	59 %	69	52 %	32	57 %	101
Sjelden	32 %	38	38 %	23	34 %	61
Aldri	4 %	5	7 %	4	5 %	9
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61		

(%-kolonne)	Hvor mange ansatte har bedriften tilknyttet verksted?							Kolonne Totalt (Respondenter)						
	inntil 10		10-20		21-30		31-40		41-50		over 50		Prosent	Nummer
Ja	56 %	41	66 %	35	71 %	20	75 %	6	100 %	4	83 %	10	65 %	116
Nei	30 %	22	23 %	12	21 %	6	13 %	1	0 %	0	17 %	2	24 %	43
Har ikke risikovurdert kjemikalier	14 %	10	11 %	6	7 %	2	13 %	1	0 %	0	0 %	0	11 %	19
Rekke Totalt (Respondenter)	41 %	73	30 %	53	16 %	28	4 %	8	2 %	4	7 %	12		

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

(%-kolonne)	Har bedriftshelsestjenesten bidratt i arbeidet med virksomhetens kjemikaliehåndtering?		Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?	Ja	Nei	Prosent	Nummer
Ja	76 %	54 %	67 %	114
Nei	17 %	32 %	23 %	40
Har ikke risikovurdert kjemikalier	7 %	14 %	10 %	17
Rekke Totalt (Respondenter)	58 %	42 %	71	

(%-kolonne)	Hvor mange kjemikalieleverandører har bedriften?						Kolonne Totalt (Respondenter)							
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?	1	2	3	4	5	6 eller flere	Prosent	Nummer						
Ja	60 %	3	60 %	12	67 %	16	58 %	15	94 %	15	63 %	55	65 %	116
Nei	0 %	0	40 %	8	25 %	6	27 %	7	6 %	1	24 %	21	24 %	43
Har ikke risikovurdert kjemikalier	40 %	2	0 %	0	8 %	2	15 %	4	0 %	0	13 %	11	11 %	19
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	5	11 %	20	13 %	24	15 %	26	9 %	16	49 %	87		

(%-kolonne)	Har bedriften de siste tre 3 år hatt tilsyn med fokus på kjemikaliehåndtering?		Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?	Ja	Nei	Prosent	Nummer
Ja	66 %	77	64 %	39
			65 %	116

Vedlegg 2: Rapport 1: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med aktuelle faktorer

Nei	21 %	25	30 %	18	24 %	43
Har ikke risikovurdert kjemikalier	13 %	15	7 %	4	11 %	19
Rekke Totalt (Respondenter)	66 %	117	34 %	61		

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med bruk av elektronisk stoffkartotek

(%-kolonne)		Risikovurdering av kjemikalier						Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	2 %	1	9 %	3	0 %	0	4 %
BASS	0 %	0	6 %	4	9 %	3	33 %	1	7 %
Eco-online	100 %	8	86 %	57	74 %	25	67 %	2	83 %
Safause (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Annet	0 %	0	6 %	4	9 %	3	0 %	0	6 %
Rekke Totalt (Respondenter)	7 %	8	59 %	66	31 %	34	3 %	3	

(%-kolonne)		Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)						Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	0 %	0	9 %	4	0 %	0	4 %
BASS	0 %	0	5 %	3	11 %	5	0 %	0	7 %
Eco-online	88 %	7	89 %	50	73 %	32	100 %	3	83 %
Safause (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Annet	13 %	1	5 %	3	7 %	3	0 %	0	6 %
Rekke Totalt (Respondenter)	7 %	8	50 %	56	40 %	44	3 %	3	

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med bruk av elektronisk stoffkartotek

(%-kolonne)	Valg av verneutstyr								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?										
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	4 %	2	4 %	2	0 %	0	4 %	4
BASS	0 %	0	11 %	5	6 %	3	0 %	0	7 %	8
Eco-online	92 %	11	79 %	37	84 %	42	100 %	2	83 %	92
Safeuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	8 %	1	6 %	3	6 %	3	0 %	0	6 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	11 %	12	42 %	47	45 %	50	2 %	2		

(%-kolonne)	Planlegging av innkjøpsstrategi								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?										
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	2 %	1	6 %	3	0 %	0	4 %	4
BASS	0 %	0	9 %	4	4 %	2	22 %	2	7 %	8
Eco-online	83 %	5	82 %	37	84 %	43	78 %	7	83 %	92
Safeuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	17 %	1	7 %	3	6 %	3	0 %	0	6 %	7

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med bruk av elektronisk stoffkartotek

Rekke Totalt (Respondenter)	5 %	6	41 %	45	46 %	51	8 %	9	
--------------------------------	-----	---	------	----	------	----	-----	---	--

(%-kolonne)	Opplæring av ansatte								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri		Prosent	Nummer			
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri		Prosent	Nummer			
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	5 %	3	2 %	1	0 %	0	4 %	4
BASS	0 %	0	7 %	4	9 %	4	0 %	0	7 %	8
Eco-online	100 %	6	78 %	45	86 %	38	100 %	3	83 %	92
Safeuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	0 %	0	10 %	6	2 %	1	0 %	0	6 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	5 %	6	52 %	58	40 %	44	3 %	3		

(%-kolonne)	Sikre riktig avfallshåndtering								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri		Prosent	Nummer			
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri		Prosent	Nummer			
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	5 %	3	4 %	1	0 %	0	4 %	4
BASS	5 %	1	6 %	4	13 %	3	0 %	0	7 %	8
Eco-online	84 %	16	82 %	53	83 %	20	100 %	3	83 %	92
Safeuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med bruk av elektronisk stoffkartotek

Annet	11 %	2	8 %	5	0 %	0	0 %	0	6 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	17 %	19	59 %	65	22 %	24	3 %	3		

(% -kolonne)	Sjåke at emballasjen har riktig merking								Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer				
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	3 %	1	6 %	3	0 %	0	4 %	4
BASS	0 %	0	8 %	3	4 %	2	27 %	3	7 %	8
Eco-online	83 %	10	81 %	30	86 %	44	73 %	8	83 %	92
Safeuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	17 %	2	8 %	3	4 %	2	0 %	0	6 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	11 %	12	33 %	37	46 %	51	10 %	11		

(% -kolonne)	Sikre riktig lagring/ håndtering								Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer				
Vi bruker ikke noe slikt system	0 %	0	5 %	3	4 %	1	0 %	0	4 %	4
BASS	5 %	1	5 %	3	15 %	4	0 %	0	7 %	8
Eco-online	85 %	17	84 %	51	78 %	21	100 %	3	83 %	92

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med bruk av elektronisk stoffkartotek

Safuse (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	10 %	2	7 %	4	4 %	1	0 %	0
Rekke Totalt (Respondenter)	18 %	20	55 %	61	24 %	27	3 %	3

(%-kolonne)	Førstehjelp i akutte situasjoner								Kolonne Totalt (Respondenter)	
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften? Vi bruker ikke noe slikt system	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer	Prosent	Nummer		
BASS	0 %	0	2 %	1	7 %	3	0 %	0	4 %	4
Eco-online	7 %	1	8 %	4	7 %	3	0 %	0	7 %	8
Safuse (Essenticon)	79 %	11	83 %	40	83 %	38	100 %	3	83 %	92
Annet	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Rekke Totalt (Respondenter)	14 %	2	6 %	3	4 %	2	0 %	0	6 %	7
	13 %	14	43 %	48	41 %	46	3 %	3		

(%-kolonne)	Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?						Kolonne Totalt (Respondenter)			
Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften? Vi bruker ikke noe slikt system	Ja	Nei	Har ikke risikovurdert kjemikalier	Prosent	Nummer	Prosent	Nummer			
BASS	4 %	3	0 %	0	13 %	1	4 %	4		
	4 %	3	21 %	4	13 %	1	7 %	8		

Vedlegg 3: Rapport 2: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med bruk av elektronisk stoffkartotek

Eco-online	87 %	73	68 %	13	75 %	6	83 %	92
Safause (Essenticon)	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
Annet	6 %	5	11 %	2	0 %	0	6 %	7
Rekke Totalt (Respondenter)	76 %	84	17 %	19	7 %	8		

(%-kolonne)	Dersom bedriften benytter et ferdig system for elektronisk stoffkartotek, hvilket av disse bruker bedriften?										Kolonne Totalt (Respondenter)				
Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?	Vi bruker ikke noe slikt system										Prosent	Nummer			
	Ja	75 %	3	38 %	3	79 %	73	0 %	0	71 %			5	76 %	84
	Nei	0 %	0	50 %	4	14 %	13	0 %	0	29 %			2	17 %	19
Har ikke risikovurdert kjemikalier	25 %	1	13 %	1	7 %	6	0 %	0	0 %	0	7 %	8			
Rekke Totalt (Respondenter)	4 %	4	7 %	8	83 %	92	0 %	0	6 %	7					

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysses med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

(%-kolonne)	Risikovurdering av kjemikalier				Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)						
Papirperm	50 %	73 %	75 %	25 %	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	100 %	54 %	43 %	50 %	50 %	30
Cd-rom	0 %	8 %	4 %	0 %	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	50 %	8 %	14 %	25 %	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	43 %	47 %	7 %		

(%-kolonne)	Substitusjon (bytte til mindre farlige kjemikalier)				Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)						
Papirperm	0 %	70 %	72 %	50 %	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	0 %	52 %	48 %	50 %	50 %	30
Cd-rom	0 %	7 %	3 %	0 %	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	0 %	15 %	10 %	25 %	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	0 %	45 %	48 %	7 %		

(% -kolonne)	Valg av verneutstyr		Kolonne Totalt (Respondenter)

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall		
Papirperm	75 %	3	74 %	23	65 %	15	50 %	1	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	50 %	2	45 %	14	57 %	13	50 %	1	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	6 %	2	4 %	1	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	50 %	2	6 %	2	17 %	4	0 %	0	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	7 %	4	52 %	31	38 %	23	3 %	2		

Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)	Planlegging av innkjøpsstrategi								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Papirperm	0 %	0	75 %	18	65 %	17	70 %	7	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	0 %	0	42 %	10	54 %	14	60 %	6	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	0 %	0	12 %	3	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	0 %	0	8 %	2	19 %	5	10 %	1	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	0 %	0	40 %	24	43 %	26	17 %	10		

Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)	Oppfølging av ansatte				Kolonne Totalt (Respondenter)			
	Ofte		Jevnlig		Sjelden	Aldri	Prosent	Nummer

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

Papirperm	0 %	0	72 %	28	73 %	11	60 %	3	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	100 %	1	44 %	17	53 %	8	80 %	4	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	5 %	2	7 %	1	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	100 %	1	13 %	5	13 %	2	0 %	0	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	2 %	1	65 %	39	25 %	15	8 %	5		

(%-kolonne)	Sikre riktig avfallshåndtering								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Spelden	Aldri	Prosent	Nummer				
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)										
Papirperm	73 %	8	71 %	25	67 %	8	50 %	1	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	64 %	7	49 %	17	42 %	5	50 %	1	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	6 %	2	8 %	1	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	9 %	1	11 %	4	25 %	3	0 %	0	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	18 %	11	58 %	35	20 %	12	3 %	2		

(%-kolonne)	Sjette at emballasjen har riktig merking								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte	Jevnlig	Spelden	Aldri	Prosent	Nummer				
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)										
Papirperm	50 %	1	59 %	13	86 %	24	50 %	4	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	50 %	1	55 %	12	46 %	13	50 %	4	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	5 %	1	7 %	2	0 %	0	5 %	3

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll krysset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	0 %	0	9 %	2	14 %	4	25 %	2	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	3 %	2	37 %	22	47 %	28	13 %	8		

(%-kolonne)	Sikre riktig lagring/ håndtering								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)										
Papirperm	78 %	7	69 %	22	71 %	12	50 %	1	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	78 %	7	50 %	16	35 %	6	50 %	1	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	6 %	2	6 %	1	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	0 %	0	16 %	5	18 %	3	0 %	0	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	15 %	9	53 %	32	28 %	17	3 %	2		

(%-kolonne)	Førstehjelp i akutte situasjoner								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Ofte		Jevnlig		Sjelden		Aldri		Prosent	Nummer
Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)										
Papirperm	100 %	4	68 %	15	69 %	20	60 %	3	70 %	42
Papirperm levert av leverandører	75 %	3	45 %	10	48 %	14	60 %	3	50 %	30
Cd-rom	0 %	0	5 %	1	7 %	2	0 %	0	5 %	3
Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	25 %	1	14 %	3	10 %	3	20 %	1	13 %	8
Rekke Totalt (Respondenter)	7 %	4	37 %	22	48 %	29	8 %	5		

Vedlegg 4: Rapport 3: Kriterier for god kjemikaliekontroll kryssset med ikke bruk av elektronisk stoffkartotek

(%-kolonne)	Hvilket system bruker bedriften for å holde orden på kjemikalier og stoffkartotek? (Dersom dere bruker en kombinasjon av systemer, sett flere kryss.)								Kolonne Totalt (Respondenter)	
	Dersom dere bruker stoffkartoteket til risikovurderinger, kan det dokumenteres?	Papirperm	Papirperm levert av leverandører	Cd-rom	Eget system laget på pc (eks Excal-ark)	Prosent	Nummer			
Ja	55 %	23	43 %	13	33 %	1	50 %	4	47 %	28
Nei	31 %	13	37 %	11	67 %	2	25 %	2	35 %	21
Har ikke risikovurdert kjemikalier	14 %	6	20 %	6	0 %	0	25 %	2	18 %	11
Række Totalt (Respondenter)	70 %	42	50 %	30	5 %	3	13 %	8		

No.25: Hva vil være til nytte for at bedriften skal kunne oppnå en bedre kjemikaliehåndtering? (Annet)

- Verneblad er jo forenklede datablader som finnes i tillegg til datablad. Enklere regler er ønsket, spesielt ovenfor mekanikere. Oppdatering av Arbeidstilsynets lommerfoldere hadde vært ønsket.
- Sette av enda mer tid å få det helt på oppdatert samt ny runde på opplæring i bedrift.
- Regelverket er stadig i endring, men bedriftshelsetenesten er godt oppdaterte på dette. Då treng ikkje vi som bedrift ha grunnleggande opplæring, vi har gjennomgang med bedriftshelsetenesten når det skjer endringar. Det lettar vår kvardag mykje.
- Vi driver med iso 14001 sertifisering i disse dager, så her føler vi oss oppdatert.
- Trenger mer tid !!!
- Vi er i tillegg Miljøfyrtårn Bedrift, første verkstedet i vår region.
- Felles nettportal med datablad tilgjengelig for alle NBF medlemmer som ikke var så fryktelig kostbart å bruke.
- databaser på internett burde være i regelverk godkjent nok, slik man slipper ha papirdokumenter.
- Forståelsen må være forankret i den daglige /administrative ledelse. Idag sees dette på (kun ?) som en kostnad, slik også det øvrige HMS-arbeidet blir .